

	«ҚАРАҒАНДЫ МЕДИЦИНА УНИВЕРСИТЕТІ» КЕАҚ "ҚАРАҒАНДЫ МЕДИЦИНА УНИВЕРСИТЕТІ" КЕАҚ		
	ЖБТ терапиялық емдеу бағдарламаларының профильді	Хаттама	Редакция: 1 Бет 1

ХАТТАМА ОӘБ ЖБТ КОМИТЕТІНІҢ ДАЙЫНДЫҚ БАҒЫТЫ БОЙЫНША КЕҢЕЙТІЛГЕН ОТЫРЫСЫ-ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ

Селектор 03.06.2026 жылғы №20 хаттама

ЖБТ төрайымы: Тайжанова Дана Жумағалиевна

ЖБТ төрайымының орынбасары: Тойнбекова Рахима Жаксылыковна

ЖБТ хатшысы: Бодаубай Роза Бодаубаевна

Мамандықтар бойынша комитеттердің төрағалары қатысты:

Аллергология және иммунология Испаева Жанат Бахитовна

Гастроэнтерология ересектер Ларюшина Елена Михайловна

Гематология ересектер Тургунова Людмила Геннадьевна

Дерматовенерология Батпеннова Гульнар Рыскельдыевна

Жұқпалы аурулар Ким Антонина Аркадьевна

Кардиология ересектер Тайжанова Дана Жумағалиевна

Еңбек медицинасы (Кәсіптік патология) Аманбекова Айгуль Укеновна

Неврология Григолашвили Марина Арчиловна

Нефрология ересектер Бачева Ирина Викторовна

Отбасылық медицина Абугалиева Глеужан Оразалиевна

Психиатрия Любченко Марина Юрьевна

Пульмонология Ибраева Лязат Катаевна

Ревматология ересектер Алина Асел Разаккызы

Терапия Тойынбекова Рахима Жаксылыковна

Фтизиатрия Тәбриз Нұрлан Сүлейменұлы

Эндокринология ересектер Молотов-Лучанский Вилен Борисович

Клиникалық фармакология Калиева Шолпан Сабатаевна

Физикалық медицина және оңалту, спорттық медицина, дәстүрлі медицина Шевелева

Наиля Игоревна

Клиникалық диетология Сулейменова Динара Сагындыковна

Функционалды диагностика Абилямажинова Гузьяль Дуйсембековна

КҮН ТӘРТІБІ:

1. Жалпы тәжірибе дәрігері мамандығы бойынша тағылымдамадан өтуге арналған Үлгілік оқу бағдарламасының жобасына енгізілген өзгерістер мен толықтыруларды қарау және талқылау.
2. Терапия мамандығы бойынша тағылымдамадан өтуге арналған үлгілік оқу бағдарламасының жобасына енгізілген өзгерістер мен толықтыруларды қарау және талқылау.

ТЫҢДАЛҒАН:

1. Мемлекеттік унитарлық кәсіпорынның төрайымы Тайжанова Дану Жұмағалиқызы отырысты ашып, күн тәртібіндегі мәселелермен таныстырды. Стандартты тағылымдама бағдарламасының жобасына қосымша ұсыныстарды қарастыру қажеттілігі атап өтілді. Білім беру бағдарламасы комитеттерінің Стандартты тағылымдама бағдарламасын жетілдіру, оның практикалық денсаулық сақтау қажеттіліктеріне, нормативтік талаптарға және бастапқы медициналық-санитарлық көмек мамандарын оқытудың заманауи тәсілдеріне сәйкестігін қамтамасыз ету бойынша ұсыныстары талқыланды.
2. СОР «Терапия» төрайымы Тойынбекова Рахим Жақсылыққызы «Терапия» мамандығы бойынша типтік интернатура оқу бағдарламасының Тегін медициналық көмектің мемлекеттік қоры және міндетті медициналық сақтандыру шеңберінде динамикалық бақылауға жататын созылмалы аурулар тізіміне сәйкестігін талдау нәтижелерін ұсынды. Бірқатар сирек кездесетін, жетім және жоғары мамандандырылған аурулардың типтік интернатура оқу бағдарламасына енгізілмегені атап өтілді, себебі оларды басқару мамандандырылған мамандардың құзыретіне жатады. Дегенмен, бұл аурулар интернатурадағы нозология шеңберінде дифференциалды диагностика кезінде қарастырылады (1-қосымша).
3. Жұқпалы аурулардың клиникалық және интернатура бағдарламасының төрайымы Антонина Аркадьевна Ким терапия мамандығы бойынша интернатураға арналған типтік оқу бағдарламасының жұқпалы аурулар бөлімін жаңарту бойынша ұсыныстарын ұсынды. типтік оқу бағдарламасын жетілдіру үшін синдромдық тәсілге нақты нозологияларды қосу ұсынылды.
4. Ұсынылған ұсыныстарды талқылаған Мемлекеттік унитарлық кәсіпорын мүшелері бұл толықтырулар тек дифференциалды диагностика мәселелеріне ғана қатысты екенін атап өтті.
5. «Отбасылық медицина» ҚБ төрайымы Аbugалиева Тілеужан Оразәліқызы «Жалпы медициналық практика» мамандығы бойынша интернатураның үлгілік оқу бағдарламасының жобасын қосымша талқылау нәтижелерін ұсынды. 2026 жылғы 28 мамырдағы УМО жоғары білім беру секциясының отырысының шешімімен Отбасылық медицина білім беру бағдарламасы комитеті «Жалпы медициналық практика» мамандығы бойынша үлгілік оқу бағдарламасының жобасын қарап, түзетулер енгізді, бұл №149 үлгілік оқу бағдарламасында ұсынылған нозологиялар тізімінің **Қазақстан** Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің «Созылмалы аурулары бар адамдарға медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру ережелерін, бақылау жиілігі мен ұзақтығын, диагностикалық зерттеулердің міндетті минимумы мен жиілігін бекіту туралы» 2020 жылғы 23 қазандағы №ҚР ДСМ-149/2020 бұйрығына өзгерістер енгізу туралы» бұйрығына сәйкес келуін қамтамасыз етеді. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2024 жылғы 25 қыркүйектегі № 73 бұйрығы. (2-қосымша).

ШЕШІМ ҚАБЫЛДАНДЫ:

1.1 Салидат атындағы денсаулық сақтауды дамытудың ұлттық ғылыми орталығы» шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік кәсіпорынның хатына жауабын ескере отырып, «Жалпы медициналық тәжірибе» мамандығы бойынша үлгілік тағылымдама оқу бағдарламасын талдау үшін негіздеме беріңіз. Қайырбекова 13.05.2026 бастап:

• Тағылымдама – клиникалық мамандықтар бойынша студенттерге базалық жоғары медициналық білім беру аясында клиникалық тәжірибеге түсу үшін оқытудың бір түрі

(2007 жылғы «Білім туралы» Заң, 28-тармақ). Тағылымдама медициналық мектептің оқу бағдарламасының бөлігі, базалық жоғары медициналық білім беру бағдарламасының бөлігі болып табылады және медицинамен айналысу құқығын береді. Тағылымдаманы аяқтамай, медициналық мектептің түлектері клиникалық тәжірибеге қабылдана алмайды. Отбасылық дәрігер – жан-жақты дайындалған бастапқы медициналық-санитарлық көмек маманы. Отбасы мүшелеріне бастапқы медициналық-санитарлық көмек көрсету бойынша мамандандырылған көп салалы оқудан өткен және денсаулық сақтау маманының сертификатына (Кодына) ие дәрігер, яғни резидентурада оқудан өткен маман, сондықтан базалық медициналық білім берудің бөлігі болып табылатын бір жылдық тағылымдама кезінде бастапқы медициналық-санитарлық көмек ұйымдарында тәуелсіз тәжірибеден өте алатын білікті маманды дайындау өте қиын.

Тағылымдамадан өту диплом деңгейіне дейін жүргізіледі және Қазақстан Республикасындағы базалық медициналық білім берудің бөлігі болып табылады. Тағылымдамадан өту бағдарламасының бағдарламасын талдаған кезде жүйелі тәсіл және диплом деңгейіне дейінгі бүкіл оқу бағдарламасын талдау қажет. Атап айтқанда, 22, 28, 29, 31, 32, 33, 34, 36, 116, 119, 124 және 137-тармақтарда ұсынылған дағдылар бакалавриат деңгейінде зерттеледі және бекітіледі.

Ұсынылатын төтенше жағдайлар Ішкі аурулар бөлімінде талқыланады және басқа бөлімдерде қайталанбайды:

- қысқа мерзімді есінен тану жағдайында ауруханаға дейінгі кезеңде шұғыл және шұғыл көмек көрсету
- кеудедегі ауырсыну кезінде ауруханаға дейінгі кезеңде шұғыл және шұғыл көмек көрсету
- жедел жүрек жеткіліксіздігінің ауруханаға дейінгі кезеңінде шұғыл және шұғыл көмек көрсету
- өкпе эмболиясы кезінде ауруханаға дейінгі кезеңде шұғыл және шұғыл көмек көрсету
- диабеттік кома кезінде ауруханаға дейінгі кезеңде шұғыл және шұғыл көмек көрсету: кетоацидоздық, гипертосмолярлық, сүт қышқылды, гипогликемиялық, тиреотоксикалық криз, бүйрек үсті безінің кризі, жедел бүйрек үсті безінің жеткіліксіздігі

Зертханалық және аспаптық зерттеулердің түсіндірмесі Ішкі аурулар клиникасында ең көп таралған патологияларды зерттеудің зертханалық және аспаптық әдістері бөлімінде көрсетілген және алдыңғы бөлімдерде қайталауды қажет етпейді.

Жедел диагностикалық әдістер (сарысудағы темір деңгейі, ферритин деңгейі, жалпы темір байланыстыру қабілеті, коагуляция және антикоагуляция жүйелерінің негізгі көрсеткіштері, тамыр- тромбоциттер және коагуляциялық гемостаз, паракоагуляция өнімдері және фибринолиз жүйесі) бастапқы медициналық-санитарлық көмек деңгейінде қолжетімді емес және сондықтан оларды оқыту мүмкін емес. Бұл қан параметрлері бастапқы медициналық-санитарлық көмек деңгейінде тек зертханалық анализаторлар арқылы анықталады.

Жалпы тәжірибе дәрігері депрессия, шизофрения, невроздар, неврастения, әртүрлі соматикалық аурулармен байланысты психоздар, психопатия, сексопатологиялық бұзылулар, алкогольизм, нашақорлық, заттарды теріс пайдалану және геронтологиялық аспектілермен байланысты психикалық бұзылулар сияқты ауруларды анықтап, маманға жолдама бере алуы керек; бұл ауруларды мамандандырылған маман емдейді.

Түсіндірме жазбада Америка Құрама Штаттарында 2019-2022 жылдар аралығында жалпы тәжірибе дәрігерін оқыту үшін POCUS (төсек жанындағы ультрадыбыстық зерттеу) техникасын міндетті түрде білу міндетті талап болатыны, сондықтан іш қуысы мүшелерінің ультрадыбыстық зерттеуін жүргізу дағдысын (POCUS, FAST хаттамалары) енгізу ұсынылатыны айтылған.

Тағылымдама бағдарламаларына дағдылардың кең тізбесі кіре алмайды. Кәсіби стандартқа, салалық біліктілік шеңберіне және оқу нәтижелеріне негізделген дағдылар

мемлекеттің қажеттіліктеріне және ұлттық денсаулық сақтау жүйесінің мүмкіндіктеріне сәйкес келуі керек. Қазіргі уақытта бастапқы медициналық-санитарлық көмек портативті ультрадыбыстық жабдықпен жабдықталмаған, бұл интерндерді бұл дағдыға оқытуды қиындатады және одан әрі дамытуға кедергі келтіреді. Әрбір клиникада тек бір немесе екі аппарат бар. Ұсынылған әдістерді магистратура деңгейінде қолдануға болады.

жоғары оқу орнына дейінгі деңгейден басқа, жоғары мамандандыруды (резидентура немесе академиялық дәреже алу (магистратура, докторантура), сондай-ақ қосымша жоғары оқу орнынан кейінгі білімді - үздіксіз кәсіби дамуды қамтиды, оған тұрақты біліктілікті арттыру курстары, шеберлік сабақтары және семинарлар кіреді, онда жаңа дағдылар дамиды.

• бұл үлгілік оқу бағдарламасын бастапқыда **университеттер емес**, басқа ұйым әзірлегендіктен, оны түзету және қайта қарау қажет болды. Жыл ішінде бұл құжат Кәсіби білім беру комитетінің, Мемлекеттік унитарлық кәсіпорынның және Білім беру әдістемелік бірлестігінің жоғары білім беру бөлімінің отырыстарында бірнеше рет қаралып, талқыланды. Жаңа үлгілік оқу бағдарламасының негізгі әзірлеушісі қазіргі уақытта Семей медициналық университеті болып табылады. Үлгілік оқу бағдарламасының жаңа жобасына барлық медициналық жоғары оқу орындарының қызметкерлері мен практикалық денсаулық сақтау өкілдерінің, «Отбасылық медицина» кәсіби білім беру комитетінің мүшелерінің және Ішкі аурулар мемлекеттік унитарлық кәсіпорының көптеген ұсыныстары мен толықтырулары енгізілді. Үлгілік оқу бағдарламасының жобасы Білім беру әдістемелік бірлестігінің отырысында ұсынылды.

• Тағылымдама және резидентура деңгейлерінде барлық университеттер нормативтік құқықтық актілерге сәйкес Мемлекеттік білім беру стандарттарына (МБСБ) және Кәсіби дамудың техникалық регламенттеріне (КДБТ) негізделген білім беру бағдарламаларын дербес әзірлейді, білім беру бағдарламаларына түзетулер енгізеді және практикалық денсаулық сақтау қажеттіліктерін қанағаттандыру үшін оқу бағдарламалары мен таңдау пәндерінің каталогын жыл сайын жаңартып отырады. КДБ-дағы кредиттер саны Кәсіби дамудың техникалық регламентінде (КДБТ) көзделген кредиттерге сәйкес келеді.

1.2. «Жалпы медициналық практика» мамандығы бойынша үлгілік тағылымдамадан өту бағдарламасының жобасының ағымдағы нұсқасы нормативтік талаптарға сәйкес келеді, практикалық денсаулық сақтау қажеттіліктерін қанағаттандырады және бастапқы медициналық-санитарлық көмек дәрігерлерінің негізгі құзыреттіліктерін дамытуды қамтамасыз етеді. Жобалық оқу бағдарламасына қосымша өзгерістер енгізілмейді.

2. «Терапия» мамандығы бойынша үлгілік оқу бағдарламасының мазмұнына келесі өзгерістер мен толықтырулар енгізілсін:

2.1 69-бет. Тұжырымдаманы ТО өзгертіңіз: Жұқпалы аурулардың синдромдар және олардың комбинациялары бойынша дифференциалды диагностикасы: катаральды (тұмау, жедел респираторлық вирустық инфекция); диарея (жеңіл вирустық инфекция, сальмонеллез, шигеллез, тырысқақ, иерсиниоз, энтеровирустық инфекция); сарғаю (вирустық гепатит); лимфаденопатия (АИТВ, инфекциялық мононуклеоз); гепатоспленомегалия; геморрагиялық (геморрагиялық қызбалар); буындық (бруцеллез); экзантема және энантема синдромы (менингококк инфекциясы, қызылша, қызамық, желшешек, скарлатина, тілме, паротит, дифтерия, сіреспе, құтыру), гельминтоз (аскаридоз, описторхоз, эхинококкоз).

2.2 «Гастроэнтерология» мамандығы бойынша бөлімге өзгерістер енгізіледі:

29-бет. Сөз тіркесін келесіге өзгертіңіз: Созылмалы гепатит (вирустық емес генез – метаболикалық байланысты майлы бауыр ауруы, алкогольдік бауыр ауруы, дәрілік

заттардан туындаған бауыр зақымдануы, аутоиммунды гепатит, вирустық генез – созылмалы вирустық В, С, D)

Тәжірибелік дағдылар: 24-тармақтың мәтінін келесідей өзгертіңіз: Бауыр трансплантациясына көрсеткіштер мен қарсы көрсеткіштер. Бауыр трансплантациясына дейін және одан кейінгі күтім принциптері.

25-тармақ. Рентгенологиялық зерттеу деректерін интерпретациялау: іш қуысының қарапайым рентгенографиясы, барий суспензиясы бар асқазан-ішек жолдарының жоғарғы рентгенографиясы, бариймен ішек өтуі, ирригоскопия . Іш қуысы мүшелерінің КТ және МРТ интерпретациясы.

27-бет. Асқазанның, он екі елі ішектің, аш және тоқ ішектердің, сондай-ақ өт жолдарының функционалдық зерттеуінен алынған деректерді интерпретациялау – ҚОСПАУ

2.3 «Нефрология» мамандығы бойынша «Тәжірибелік дағдылар» бөліміне 55-тармақтан 66-тармаққа келесідей өзгерістер енгізілсін:

55-бет. Бүйрек ауруларын зертханалық тексерулердің интерпретациясы: жалпы, биохимиялық, микробиологиялық қан және зәр анализдері, коагулограмма көрсеткіштері , су-электролит балансы, иммунологиялық тексерулер.

56-бет. Зәрдегі альбуминурияны, протеинурияны және альбумин/ақуыз-креатинин қатынасын бағалау.

57-бет. СКD-EPI формуласын қолдана отырып, SCF есептеу, эндогенді креатинин клиренсін анықтау

58-бет. Нефрологиядағы визуализация әдістерінің нәтижелерін интерпретациялау: бүйрек тамырларының рентгенографиясы, ультрадыбыстық және доплерлік ультрадыбыстық зерттеуі, компьютерлік томография, магнитті-резонанстық томография, ангиография.

59-бөлім. Бүйрек биопсиясына көрсеткіштер мен қарсы көрсеткіштер. Нәтижелерді түсіндірудің негізгі дағдылары.

60-бөлім. Бүйрек алмастырушы терапия: гемодиализ, перитонеальді диализ және бүйрек трансплантациясы. Қолдану көрсеткіштері, қарсы көрсеткіштері және пациенттерді басқару принциптері.

61-тармақ. Жалпы тәжірибедегі қуық катетеризациясы: зәрдің жедел кідірісі және диурезді бақылау қажеттілігі кезінде. Қарсы көрсеткіштер, техника, катетер күтімі және жұқпалы асқынулардың алдын алу.

2.4 «Неврология» мамандығы бойынша келесі өзгерістер енгізіледі:

73-бет. Арқа мен мойын ауруы: омыртқаның дегенеративті ауруларының (остеохондроз, спондилоз, протрузия , омыртқа дискісінің жарығы, жұлын стенозы , спондилодискит , кауда эквина синдромы, спондилолистез), миофасциялық ауырсыну синдромы, фибромиалгия , радикулопатия , плексопатия , қабырғааралық невралгия, полинейропатия, постгерпетикалық невралгия, сирингомиелия, миелит, эпидуральды абсцесс, инфекциялық спондилит, омыртқаның компрессиялық сынығы, әртүрлі шығу тегі миелопатияларының дифференциалды диагностикасы мәселелері,

транзиторлық ишемиялық ұстамалар, бас сақинасы, қатерсіз позициялық бас айналу, эпилепсия, ми ісігі, гематома, ми абсцесі, жедел шашыранды энцефалит, миастенияның дифференциалды диагностикасы мәселелері

нейродегенеративті аурулармен созылмалы церебральды ишемияның дифференциалды диагностикасы мәселелері - Паркинсон ауруы, көп жүйелік атрофия, Альцгеймер ауруы, қалыпты қысымды гидроцефалия, халық санағының демиелинизациялық аурулары .

2.5 «Ревматология» мамандығы бойынша келесі өзгерістер енгізіледі:

43-бет. Сөз тіркесін келесіге өзгертiңiз: Жүйелік васкулит (Геморрагиялық васкулит , спецификалық емес) аортоартерит , полиартерит түйіні , ANCA васкулиті)

46-бет. Жұқпалы артрит - АЛЫП ТАСТАУ

2.6 «Психиатрия» мамандығына келесі өзгерістер енгізіледі:

76-б. келесідей редакцияда жазылсын: Депрессиялық бұзылулар (депрессиялық эпизод, депрессиялық реакциялар, психогендік депрессия, реактивті депрессия, қайталанатын депрессиялық бұзылыс, дистимия) ;

77-бет келесі редакцияда жазылсын: Мазасыздық- фобиялық бұзылулар (дүрбелең бұзылысы, жалпыланған мазасыздық бұзылысы, агорафобия, әлеуметтік фобиялар)

82-тармақ келесідей өзгертілсін: Инволюциялық психикалық бұзылулар (басқа созылмалы сандырақтық бұзылулар (инволюциялық параноид), инволюциялық меланхолия, органикалық көңіл-күй бұзылыстары)

83-бет. Сөз тіркесіне өзгеріс: Соматоформдық бұзылулар (соматизация бұзылысы, ипохондрикальды бұзылыс, вегетативті жүйке жүйесінің соматоформдық дисфункциясы, тұрақты соматоформдық ауырсыну бұзылысы)

Төрайым:

Д.Ж.Тайжанова

Хатшы:

Р.Б. Бодаубай